

David
Foenkinos
Dues germanes

Traducció
de Pau Joan Hernández

DAVID FOENKINOS

Dues germanes

Traducció de Pau Joan Hernández

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Deux sœurs*
© Éditions Gallimard, 2019.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Primera edició: abril del 2020

Amb el suport del Departament de Cultura

© de la traducció: Pau Joan Hernàndez, 2020

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: La Letra, S.L.

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.314-2020
ISBN: 978-84-297-7839-7

I

En un primer moment, la Mathilde va notar alguna cosa estranya en l'expressió de l'Étienne. Així, la història va començar d'una manera gairebé anodina: no és així com comencen totes les tragèdies?

2

Si hagués hagut d'especificar quina era aquella *cosa estranya*, hauria parlat d'un núvol damunt el rostre, sense saber del cert què volia dir això. Hi ha tants tipus de núvols que la imatge és imprecisa. Què havia vist en l'Étienne? Un simple humor sorrut o l'anunci d'una tempesta violenta? Valia més preguntar.

—Va tot bé, amor meu?

—No, no em sento bé *en aquest moment*.

Feia cinc anys que el coneixia, i el mateix temps que l'estimava amb bogeria. Mai no l'havia sentit parlar d'aquesta manera, expressar fredament un malestar. Desconcertada, no va saber què respondre. La Mathilde havia fet la

pregunta sense pensar, d'aquella manera lleugera amb què preguntem sovint a la gent com està, pràcticament sense esperar resposta. La sensació que havia tingut, per tant, estava justificada. Des de feia uns dies, trobava l'Étienne estrany, com absent. Sabia que estava estressat per la feina, que tenia un nou cap que exercia sobre ell una pressió insuportable, però, vaja, prou que estava acostumat a la brutalitat de l'entorn de treball. Havia conegut altres situacions violentes sense haver-les d'explicar a la nit a casa, sense haver-les de fer entrar a la seva vida conjugal. La Mathilde fins i tot havia admirat sempre la seva increïble capacitat per *compartimentar les coses*. Era una expressió que encaixava molt bé amb ell. A l'Étienne li encantava segmentar la seva vida. Per primer cop, la Mathilde es va preguntar quin era el seu lloc. En quin segment es trobava ella? Tenia com un mal presentiment. El d'haver lliscat cap a una zona no afectiva: una mena de terra de ningú que prefigura el rebuig.

3

L'Étienne va mostrar-se taciturn una bona part de la vetllada, sense voler-ne especificar el motiu. Un suplici per a la Mathilde. Havia de respectar la seva actitud, es deia; de vegades, ella també se sentia malament i no tenia forces per parlar. Aquest era, de fet, un dels punts que tenien en comú: el silenci els feia cicatritzar.

Havia de fer un esforç per permetre-li que es quedés en un racó donant voltes a allò que el preocupava o que el perseguia, i fer acte simplement d'una presència amable. Fer tots els possibles perquè ell pogués llegir en la seva

mirada: «Si em necessites, soc aquí». Però ell acabava d'apagar el llum. Això sí, va passar la mà per l'esquena de la Mathilde abans de girar-se cap al seu costat. Ella va trobar el gest fred, per no dir impersonal. Va voler encendre el llum per dir-li que no seria capaç d'adormir-se després d'una vetllada com aquella, però va ser incapaç de pronunciar ni un mot. Per tranquil·litzar-se, va decidir emprendre un viatge cap als seus records. Es va dirigir mentalment cap a les imatges del seu últim estiu. Havien passat dues setmanes a Croàcia, incloent-hi uns quants dies en una illa pràcticament deserta. En aquell paradís, havien parlat de la idea de casar-se aviat. L'Étienne se sentia disposat a tenir fills. Tot era tan bonic i tan poderós; semblava l'anunci d'alguna cosa eterna.

4

L'endemà al matí, l'Étienne no es va mostrar més conversador. Va marxar a la feina una mica més d'hora de l'habitual, i va deixar el pis conjugal després d'haver tornat a passar la mà per l'esquena de la Mathilde. De nou un gest mecànic, que aquest cop va percebre com si estigués animat per alguna mena de pietat. Ella havia respost amb un somriure que esperava solar, però ell havia girat el cap ràpidament. Quan es va quedar sola, li va venir de gust fumar una cigarreta, però no en tenia. Es va quedar uns moments immòbil davant aquella taula d'esmorzar que havia preparat amb tanta cura. Hi havia afegit detalls d'una bellesa discreta, tot dient-se que potser fent que les coses fossin més boniques tot aniria millor. Els ulls de l'Étienne s'havien mostrat cecs als detalls, no s'havia fixat en els pè-

tals de rosa damunt de les estovalles. Aquesta manera de voler ser positiva i benigna era un tret distintiu del caràcter de la Mathilde; tot sovint, l'Étienne s'havia despertat meravellat de compartir els seus dies amb una dona com ella.

5

La Mathilde mai no havia arribat tard a l'institut, tenia fama de ser una professora responsable i que estimava els seus alumnes *com si fossin fills seus*. Aquestes paraules les havia pronunciat realment un pare en una reunió. Com sempre, va arribar a l'hora al seu centre de l'extraradi de París. Es va quedar uns moments dins el cotxe, tot dient-se que havia de foragitar aquell desassossec abans de fer front a la vida social. Però no es podia treure del cap les paraules de l'Étienne; només era una frase, sí, però tenia en el seu pensament tota l'extensió d'una novel·la russa. Es va mirar en el retrovisor; estranyament, li van caldre uns segons per reconèixer-se.

Quan finalment va sortir del cotxe, es va creuar amb el senyor Berthier a l'aparcament. El director era un home llarg i fi, com els que cauen del cel als quadres de Magritte. Apreciava especialment la Mathilde, i havia fet tots els possibles per retenir-la al final del curs anterior, quan havia rebut una proposta d'una escola privada de París; al final, ella havia rebutjat aquella oferta, que semblava molt avantatjosa. Per fidelitat, per afecte cap als seus alumnes, i segurament també perquè apreciava l'amabilitat d'aquell home amb qui ara es creuava. Tanmateix, en el moment

que ell li va adreçar la paraula, va fer veure que s'havia descuidat alguna cosa al cotxe. Una excusa per evitar haver de caminar uns metres en la seva companyia. Aquella primera conversa matinal li resultava impossible de superar.

6

Un cop davant la seva classe, la Mathilde es va sentir capaç de foragitar la seva pena; o millor, no, potser no era ben bé pena, sinó, diguem-ne, una inquietud.

Al començament de la classe, va intercanviar unes paraules amb en Mateo, el rendiment escolar del qual havia caigut en picat després del divorci dels seus pares. Ella sempre tenia un gest per animar-lo, i de vegades, a la tarda, es quedava fins una mica més tard per ajudar-lo a millorar la comprensió dels textos literaris. I semblava que donava resultat, perquè, aquells darrers dies, estava progressant de manera clara. Potser l'actitud de la Mathilde arribaria a canviar el destí d'en Mateo, encara era massa aviat per saber-ho.

L'hora de francès estava centrada en l'estudi d'un pasatge de *L'educació sentimental*. A la Mathilde li agradava compartir cada curs la seva passió per aquella novel·la: segons la seva opinió, era el millor llibre de Flaubert. Recordava que l'havia estudiat a l'institut i que allò li havia canviat la vida: des d'aleshores, només podia viure en companyia de la literatura. Així havia nascut la seva vocació. Va començar la lectura del cèlebre moment en què Frédéric Moreau descobreix per primer cop la senyora

Arnoux; el naixement de la passió. Flaubert descriu així el sentiment extàtic del jove: «Va ser com una aparició». Però, en el moment de pronunciar aquesta frase, la Mathilde va tenir un lapsus i el que va dir va ser: «Va ser com una desaparició».

7

A l'hora de dinar, va engegar el mòbil. Havia fet exprés de no consultar-lo en les estones entre classe i classe, per tenir així més possibilitats de trobar un missatge. Va esperar una mica, potser dins l'institut no hi havia bona cobertura, però no va passar res. Aquell buit a la pantalla la va violentar profundament.*

Sabine, la col·lega amb qui s'entenia millor, sense poder per això afirmar que fossin amigues, l'estava esperant per anar al menjador. Les dues dones dinaven sovint plegades: converses entre passatgeres de la mateixa feina. La Mathilde li va fer un gest amb la mà que volia dir: «No m'esperis». O que volia dir: «Després ja vinc». O que volia dir: «Avui no tinc gana». Mai no sabem del tot què vol dir una mà. En qualsevol cas, la Sabine va entendre que havia d'anar sola al menjador.

La Mathilde es va quedar una estona al passadís davant el seu telèfon. Se sentia terriblement irritada amb l'Étienne per deixar-la així, sumida en el silenci. Normalment, es trucaven, o com a mínim s'enviaven missatges diversos

* Un patiment modern.

cops al dia: especialment, quan s'havien separat fredament. Ella havia respectat el seu malestar, però arriba un moment que és obligat, sigui per amor o per cortesia, tant és, no deixar l'altre en la incomprensió. Se sentia terriblement irritada amb ell, i tanmateix no va necessitar més d'un minut per canviar d'estat d'ànim i escriure: «Amor meu, penso molt en tu. Espero que avui et sentis una mica millor. No oblidis que estic amb tu. Tinc tantes ganes de veure't aquesta nit». A la tarda, va anar encenent el telèfon entre classe i classe, però no hi va haver res, ni la més mínima resposta, sempre aquella violència en forma d'absència.

8

Aquella mateixa nit, va expressar finalment amb paraules el que duia a dins. Va articular, gairebé febrilment: «Vull deixar el pis». La Mathilde no ho va acabar de comprendre. Era massa recaragolat o massa maldestre. Per què no dir: «Et vull deixar»? Parlava del pis com per concretar més aquella situació que no era capaç de definir. Una ruptura va sempre carregada d'indefinió, de coses que no s'han dit i s'han anat acumulant, i sovint de mentides dites per no ferir. Va ser ella qui el va haver d'esperonar per obtenir precisions, per anar a cercar les paraules de la sentència que la condemnava:

—Què vols dir? Vols que visquem en dos llocs diferents?

—No, no és això.

—I què és, doncs? Étienne, per favor, parla'm.

—És molt difícil.

—Saps que m'ho pots dir tot.

—No ho crec.

—I tant.

—Et deixo. La nostra història s'ha acabat.

La Mathilde es va quedar estupefacta. No va tenir forces, si més no en un primer moment, per pronunciar ni una paraula. Ell va anar cap a ella, de nou per repetir aquell gest maleït de la mà a l'esquena: era, doncs, un gest de compassió. Ella el va rebutjar violentament, abans de balbucejar:

—No pot ser. No pot ser. No pot ser.

—Ho sento molt.

—Aquest estiu... parlàvem de... volies que ens caséssim.

—Ho sé.

—Què ha passat?

—Res. Sento les coses d'aquesta manera. És així.

—Però no pot ser deixar d'estimar així. No és possible.

—...

—Deixa'ns una oportunitat, t'ho suplico.

—Ja he pres la decisió. Mentre busco pis, aniré a viure a casa del meu cosí. Tu pots quedar-te aquí.

—Quedar-me aquí! Quedar-me aquí —va esclatar a la fi la Mathilde—. Això és impossible! Aquí, tu ets pertot arreu. Pertot arreu. Pertot arreu. Aquí em moriré. Tu creus que puc dormir al nostre llit sense tu? Ho creus?

—No ho sé. No vull que resulti complicat per a tu, això és tot.

—Ah, sí? Et preocupes pel que sento? De debò? Doncs explica'm!

—No ets tu...

—Ah, no, no em surtis amb aquest tòpic de merda. Això no!

Es va deixar caure al sofà, com retorçada de dolor. L'Étienne va quedar paralitzat davant aquella visió; el rostre ple de patiment de la Mathilde gairebé no semblava humà. Al final, s'hi va acostar; ella el va tornar a apartar, però ja no tenia forces. Li semblava que el seu cos no existia de debò. Passat un minut, o potser més, resultava difícil mesurar el temps, va demanar-li que marxés, que marxés immediatament, sí, marxa, marxa ara mateix, repetia aquesta ordre sense parar, en una lletania mòrbida. Ell no volia deixar-la, però la violència de la seva mirada era implacable. Va mirar-la per últim cop als ulls i va decidir marxar del pis.

Uns minuts després, quan es va adonar que estava realment sola, va enviar-li un missatge: «T'ho suplico, no ho facis, em moriré».

9

Més tard, a la nit, encara prostrada al sofà, la Mathilde va pensar: «No ho ha de saber ningú». La seva estranya lògica era: «Si no ho sap ningú, és que no existeix». Pensava en l'institut. No podia ser que la Sabine o qualsevol altre s'assabentés del que acabava de passar. Als ulls de tothom, l'Étienne pràcticament li havia demanat el matrimoni, l'estiu passat, a Croàcia, i, per tant, estaven a punt de casar-se. Tot al llarg de la nit, li va estar enviant missatges que anaven de la petició d'explicacions fins a la súplica. Tots van quedar sense resposta, li agafaven ganes de tirar-se per la finestra.

Cap a la mitjanit, havia baixat a beure vi en un bar. Mai no s'hauria imaginat que allò li arribaria a passar algun dia, que sentiria aquelles ganes irresistibles d'embriagar-se per escatar el caràcter intolerable del dolor. Un home es va posar a parlar amb ella; es va dir que, com que ara estava sola, podria anar-se'n al llit amb ell. Vaja, no ben bé anar-se'n al llit, sinó oferir-se sense cap motiu, a banda potser d'embrutar-se, de fugir o de morir. Va acabar pujant a casa seva, l'embriaguesa no l'havia alliberat. El dolor que anava apoderant-se d'ella proporcionava al seu cos una acuitat absoluta. El càstig que l'esperava seria el de la lucidesa més àcida.

IO

El matí va arribar com una continuïtat de la nit, i fins i tot amb el color d'una altra nit.

II

Va prendre una llarga dutxa, com si, rentant-se, fregant-se activament el cos amb sabó, pogués esborrar el que acabava de viure. Va decidir llençar la roba a les escombraries (una pulsíó). No volia tornar a veure mai més aquella roba del dia que l'Étienne l'havia abandonat. Havia executat tots aquells gestos d'una manera mecànica i fins i tot una mica brutal, com una guerrera. Però estava sola en aquell combat; no hi havia ningú enfront; atacava un exèrcit d'ombres.

En sortir del cotxe a l'aparcament de l'institut, es va trobar amb el director. Com cada dia, de fet. Al cor de la vida que s'esfondra, tot es manté immutable, interpretant un ballet que no està sotmès a les tragèdies de cadascú. El senyor Berthier feia la mateixa cara de cada matí i deia tot somrient les agradables banalitats de la rutina. La Mathilde va jugar el joc del «Sí, estic molt bé, i vostè?». Es va adonar de fins a quin punt resulta fàcil no ser un mateix: s'havia imaginat que tothom li llegiria el desassossec a la cara. Res d'això, en Berthier, com tots els figurants del seu dia a dia, no constataria res de particular. Això accentuava la seva incomoditat. Naturalment, no volia exterioritzar res del que sentia, però aquella mascarada general la catapultaria a l'evidència que, passi el que passi, estem irremeiablement sols.

Com el dia abans, en Mateo l'estava esperant davant la seva classe. Li va donar un paquet.

—És per a mi?

—Sí, els meus pares volien donar-li les gràcies.

—Per què?

—Per tot el que ha fet per mi.

—No he fet gaire cosa.

—No digui això. M'ha ajudat molt i ha estat molt amable amb mi.

—...

—Que no l'obre, el regal?

—Sí...

La Mathilde va desfer amb compte l'embolcall, com per no fer-lo malbé. Va descobrir aleshores un marc daurat.

—Espero que li agradi. El vaig escollir ahir amb la mare. Hi pot posar la foto que vulgui.

—...

—Li agrada?

—Sí. Gràcies, Mateo. És tot un detall... —va dir la Mathilde sentint dins seu una onada d'emoció.

Va observar el marc buit, i la seva simbologia li va saltar a la cara. Allò era la seva vida, la seva nova vida. Un marc sense res a dins. Era com una atroç ironia del destí. Es va posar a plorar amb llàgrimes incontenibles, totes les llàgrimes que havia contingut des del dia anterior. En Mateo, desconcertat, va acabar balbucejant: «Si... si només és un marc...». La Mathilde li va donar les gràcies tot intentant dominar les emocions. Però el seu rostre semblava un regne autònom i inundat, colpit per un diluvi incontrolable.

Va acabar entrant a classe, sota la mirada sorpresa dels alumnes. Una noia li va xiuxiuejar a una altra: «Deu estar embarassada. La meva mare, quan estava esperant la meva germana, també plorava constantment. Per un no res».

I4

Flaubert va tornar a ser el centre de tot, i el dia va transcórrer finalment sense més expansions.

A la nit, la Mathilde es va estirar al sofà; era inconcebible dormir a l'habitació. No havia menjat res en tot el dia. I continuava sense rebre cap missatge de l'Étienne. Encara pitjor: algunes de les seves persones properes li havien escrit. Havia, doncs, informat tothom. Probablement, fins i tot els havia demanat d'interessar-se per la víctima. Allò anava més enllà del patètic. La germana de l'Étienne li va enviar el missatge següent: «El meu germà m'ho ha explicat tot. Em sap molt de greu. Si necessites qualsevol cosa, em tens aquí. El que ha passat no canvia res de la nostra relació...». Però allò, és clar, ho canviaria tot. La Mathilde no podria suportar mai més la presència de ningú que li recordés l'Étienne. En cinc anys, havia contaminat tot el seu entorn. No podria tornar a veure ningú; havia perdut més que l'home que estimava, perdia tota la seva vida. Per primer cop, va sentir alguna cosa semblant a la ràbia. El desig de trobar culpables al seu desassossec. Una violència desconeguda la posseïa, i després es calmava, després la ràbia tornava, i així successivament. El seu ànim feia viatges d'anada i tornada entre el ressentiment i el desànim. Era esgotador, però no era capaç d'adormir-se, com condemnada a observar fredament la seva caiguda.

Si almenys la seva mare fos viva, hauria pogut anar a plorar entre els seus braços.

La Mathilde pensava sovint en aquella nit del 12 d'octubre del 2002. Faltaven dues setmanes per al seu aniversari. Faria catorze anys. Era tard; estranyament, no es podia adormir. Sentia la respiració un pèl feixuga de la seva germana, que dormia a la llitera de dalt. L'Agathe tenia quinze anys; la diferència d'edat entre les dues noies era tan petita que resultava difícil saber quina era la gran. Gairebé semblaven bessones.

Va ser aleshores que la Mathilde va sentir el crit de la seva mare. Un crit estrident que li va fer venir ganes de posar-se immediatament les mans a les orelles. Va saltar fora del llit, però es va aturar just abans de sortir de l'habitació. Potser hi havia un intrús al pis i la mare havia cridat per avisar-les; el que havia de fer era empènyer de seguida un moble i posar-lo contra la porta. En aquella època, li encantava seguir els programes que relataven successos, i això era probablement el que havia motivat l'aparició fugissera d'aquell guió mòrbid. La situació era completament diferent. Després del crit, el silenci de la nit havia recuperat el seu domini. No hi havia cap altre soroll; la mare estava per força sola. La Mathilde va acabar sentint feblement una mena de ranera contínua que venia de l'habitació dels seus pares. Es va decidir a anar-hi; caminant a poc a poc, com per endarrerir el descobriment que hi faria. El crit ressonava encara en ella acompanyant hipòtesis de tota mena. Rere la porta, va descobrir la seva mare, sufocada, a terra, amb el rostre ple de llàgrimes. Encara tenia el telèfon a la mà. Aquella imatge del patiment de la seva mare la perseguiria per sempre més.

Uns minuts després, trucaven a la porta. Era la seva tia, que hi havia anat tan ràpid com era possible. Just després d'haver rebut la trucada telefònica de la policia per anunciar la mort del seu marit en un accident de cotxe, la mare havia avisat la seva germana; una reacció instintiva; no buscava cap consol, senzillament sabia que no estaria en condicions d'encarregar-se de les seves filles. La tia li va dir a la Mathilde que valia més que se'n tornés a la seva habitació; allò era absurd, no volia deixar la mare en aquell estat, però va decidir fer cas al que li deien. En aquell moment, el seu propi dolor, el d'una filla que acaba de perdre el pare, era com inexistent. Aquella mort, gairebé no la sentia; en realitat, li semblava senzillament impossible. La mort li semblava una informació, no un fet concret; era com quan escoltem, sense copsar-ne la realitat, el nombre de víctimes d'un terratrèmol o d'un accident aeri produït a l'altre extrem del món. Li semblava que el seu pare seria malgrat tot allà l'endemà al matí, per esmorzar amb ella.

La Mathilde havia tornat a la seva habitació i s'havia deixat envair progressivament per la tragèdia. Va observar una bona estona el rostre de la seva germana, rostre tranquil que dormia tan bé; es movia encara per aquell món que ja no existia. La mort dels pares les catapultaria a una altra infantesa, una altra vida. La Mathilde esperava que la seva germana dormís llargament, que prolongués tant de temps com fos possible aquella estada protegida de la realitat. Aquella actitud amable i protectora no era necessàriament un reflex de la seva relació. Les dues noies discutien sovint; les relacions, a aquesta edat, són muntanyes russes. La Mathilde va passar la nit entre els plors de la mare i el rostre tranquil de la germana.

Després de l'enterrament, la mare havia caigut en una autèntica depressió. Va enviar les nenes a casa de la tia, malgrat el poc entusiasme d'elles. Era com una doble pena després de la mort del pare. Però comprenien bé fins a quin punt la mare no estava en condicions de fer-se càrrec del seu dia a dia. «Necessita solitud per reconstruir-se», els havien dit aleshores. Hi havia també una altra cosa, que ningú no sabia, que la turmentava. L'última conversa que havia tingut amb el seu marit, l'home de la seva vida, el pare de les seves filles, havia estat una discussió. Per una minúcia, res d'important, però allò accentuava per a ella l'insostenible de dir-se que s'havien separat definitivament amb una nota negativa. Potser fins i tot aquella tensió havia influït en l'humor del seu marit en el moment d'agafar el volant. No, la culpabilitat la duia massa lluny, no hi havia cap dada concreta que validés aquesta possibilitat. Especialment, perquè ell no havia estat responsable de l'accident. Però se sentia encara més envaïda per un sentiment d'amargor, per no dir de disgust; hauria pogut dir-li per últim cop tot l'amor que sentia per ell. Ara era impossible, i això la deixava violentament suspesa en una incompleció sentimental.

Calia que s'aixequés per les seves filles. Calia reduir el temps del dolor. L'Agathe i la Mathilde havien tornat a casa unes setmanes després, però ja res no era com abans. Les temptatives d'insuflar una mica de vida al nou trio eren massa forçades, traspuaven manca de naturalitat. Les filles només aspiraven a una cosa: a simplificar-li la vida a la mare. Vivien amb el cor embolicat en una tela, sense ni

la més mínima crisi, ni el més mínim desig. L'atmosfera era ben estranya. La mare organitzava vetllades de mirar fotos en les quals tornaven a veure el mort des de tots els angles. Parlaven d'ell en present. Aquelles retrospectives agafaven sovint un to morbós. Les dues filles van tenir la sensació d'acostar-se més, una forma d'aliança necessària per a la supervivència de la família. Estarien unides per sempre, com si la mort subratllés més la proximitat dels destins.

Però tot prendria aviat un caire diferent.

19

Uns mesos després, la mare va notar un dolor al pit; un càncer se la va endur.

20

Després de la pèrdua successiva i brutal dels pares, la Mathilde sabia millor que ningú que la felicitat podia esmicolar-se. La resolució brutal de l'Étienne va ser com una rèplica d'allò que ja havia conegut.

Repassant els darrers episodis de la seva vida amorosa, la Mathilde hi començava a descobrir, aquí i allà, els primers signes del que passaria. Li havia mancat la lucidesa. Ara que hi pensava, feia setmanes que ell havia canviat. Com que tots dos treballaven molt, ella s'havia dit senzillament que l'existència no pot ser sempre la que es viu al mes d'agost al sol. El record de la felicitat a Croàcia de

vegades la feia posar nostàlgica, però continuava convençuda que encara tenien moltes coses per compartir.

La Mathilde es va deixar envair per un sentiment de culpabilitat; va escriure missatges a l'Étienne en aquest sentit. «Perdona'm, no he sabut comprendre prou el que senties, pel que estaves passant...». Incapaç d'admetre que la seva relació s'havia acabat, la reescrivia des de tots els angles; però és impossible canviar una història acabada. Ell no va respondre als missatges, no per insensibilitat, sinó senzillament perquè pensava que seria millor per a tots dos no mantenir una correspondència en forma d'exegesi del seu declivi. Malgrat aquesta absència de comunicació, la Mathilde continuava creient en la possibilitat d'un retorn de l'Étienne; ell havia d'adonar-se per força del seu error. No podien viure l'un sense l'altre. Aquesta distorsió de la realitat, gairebé un engegament, permetia a la Mathilde continuar avançant sense enfonsar-se. Cada dia, a l'institut, passava hores explicant textos, analitzant les intencions dels escriptors, quan ella no tenia les claus per comprendre el que li passava. Les novel·les li semblaven límpides.*

2 I

Una altra novel·la, la de la Sabine. Li encantava parlar d'ella mateixa, cosa que a la Mathilde, incapaç després dels últims esdeveniments de mantenir una conversa, ja li anava bé. Aquell dia, no s'esplaiava amb els seus desen-

* «Potser hauria d'anar a viure en una novel·la», va pensar.

ganys professionals, sinó amb la seva vida amorosa. Havia passat la nit amb un home que havia conegut feia poc a Tinder.

—Tan distès que es mostrava per escrit... i resulta que veig arribar un noi força estressat. Fins i tot m'he arribat a preguntar si era ell mateix qui redactava els seus missatges. Per sort, al final s'ha relaxat. Hem begut una mica i la vetllada ha anat tota sola. Normalment, espero almenys a la segona cita per anar al llit, saps. Però en tenia ganes. A més, era força guapo. Per tant, l'he convidat a casa meva. Hem fet l'amor de seguida. No ho feia malament del tot, però m'havia esperat alguna cosa millor. No ha estat prou atent amb mi, ja m'entens. Quan hem acabat, s'ha encès una cigarreta. És una cosa una mica estranya que en aquests moments no es tingui gaire cosa a dir. Però volia que fos ell el primer a parlar. Qüestió de principis. Al cap de cinc minuts, a la fi s'ha decidit. I aleshores, m'ha dit que se n'havia de tornar a casa seva. Cap problema, ja hi estic acostumada; de fet, ja m'està bé; en general, no m'agrada dormir amb ningú. No m'he atrevit a preguntar-li per saber si tenia ganes de tornar-me a veure. I aleshores, saps què m'ha dit, el tros de cabró? Doncs m'ha anunciat, com qui no vol la cosa, que estava casat. Què et sembla?

—...

—M'estàs escoltant?

—Sí.

—Ha encadenat dues o tres banalitats abans d'anunciar-me, agafa't fort: «M'estimo més dir-te la veritat, perquè he passat amb tu una vetllada fantàstica. Ets una noia genial, i per això m'he dit que el millor és ser honest. He de tornar a casa, amb la meva dona». Ja em coneixes, ja saps que sempre tinc una rèplica a punt; doncs em vaig

quedar sense saber què respondre. Es va posar els calçotets, els mitjons i se'n va anar. M'imagino que tot el que m'havia dit sobre la seva feina, les seves aficions i la resta de coses de la seva vida eren falses. No he pogut dormir bé, saps. Ja no puc més de totes aquestes cites sense cap ni peus. Deixo les pàgines de contactes, m'estimo més acabar solterona.

—No ho diguis, això... estic segura que acabaràs trobant algú com cal.

—Per a tu és fàcil dir-ho. Nedes en la felicitat.

Durant tota la tarda, la Mathilde va donar voltes a aquella expressió: *nedar en la felicitat*. Què passa quan arribes a la costa?

22

El silenci de l'Étienne li pesava d'una manera terrible. Li escrivia que necessitava parlar amb ell. Ell no contestava. Alguns dies eren insuportables. Es veia abocada a tancar-se als lavabos de l'institut per plorar entre classe i classe.

Els coneguts continuaven enviant-li missatges; cada vegada que algú s'interessava per ella, se sentia més i més miserable. Demanaven de veure-la i ella posava com a excusa que estava desbordada de feina. Va acabar acceptant la visita d'en Benoît, un dels millors amics de l'Étienne. Devia anar-hi en missió especial, enviat pel botxí, com un servei postvenda de la ruptura. Després, li presentaria el seu informe. Com calia que se li mostrés? Deprimida, per suscitar una pietat que fes tornar l'Étienne, o bé exagera-

dament feliç, perquè es penedís de la seva marxa? No es feia il·lusions, l'aniria a veure un o dos cops, creuarien alguns missatges, però el més probable era que ell acabés perdent-se de vista. Però s'equivocava en un punt crucial: en Benoît no era un emissari. Estava realment preocupat i volia saber com estava. Sempre havia estat amable amb ella i l'havia acollit calorosament dins el grup d'amics de l'Étienne.

Quan va trucar a la porta, la Mathilde va observar-lo un moment per l'espill abans d'obrir. Tenia un aspecte tens, com quan algú va a visitar un malalt l'estat del qual és preocupant. En Benoît duia un paquet a la mà. Instintivament, la Mathilde va pensar: «Si són bombons, és que creu que estic amb una depressió greu». Va acabar obrint, li va dedicar un ample somriure i, tot entrant a la sala d'estar, va anunciar: «T'he portat uns bombons».

Poc després, seien a la taula de la sala, prenent té i parlant de banalitats. La incomoditat era palpable. Després d'algunes frases sobre l'actualitat política i artística, van parlar de la seva vida professional. La principal dificultat d'aquell moment era evitar a qualsevol preu un silenci que hauria estat com un avenc que els hauria engolit a tots dos; i, al fons d'aquell precipici, l'obligació de parlar de l'Étienne. I tanmateix, era evident que aquell era l'objectiu d'aquella trobada. Tota la resta no era res més que un llarg preàmbul indigest. En fi, no del tot, la Mathilde estava en certa manera contenta amb la visita d'en Benoît, que trobava erudit i encantador. El va trobar fins i tot delicat, fins al moment que va pronunciar aquesta frase: «Saps, també és difícil per a ell».